

THE ROADS TO EUROPEAN DEMOCRACY **TRANSEUROPA CARAVANS**

Summary of the Electronic Report

PL

This publication is funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020). The content of this publication represents only the views of the author and is their sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

EUROPEAN
ALTERNATIVES

krytyka
polityczna

TRANSEUROPA CARAVANS: W DRODZE DO DEMOKRACJI W EUROPIE

Swobodny przepływ osób – możliwość zamieszkania, podjęcia pracy i nauki w dowolnym miejscu w Unii, jest jednym z kluczowych praw obywateli Unii Europejskiej. Liczba “mobilnych obywateli UE” podwoiła się ostatnio – w 2019 r. aż ponad 17 mln osób mieszkało i pracowało w innym państwie członkowskim UE. Frekwencja wyborcza w tej grupie, zarówno w wyborach lokalnych, jak i europejskich, pozostaje jednak niepokojąco niska. Rodzi ona zagrożenie, że pokaźna grupa obywateli zostanie trwale wykluczona z jakiegokolwiek demokratycznego uczestnictwa.

Mając na uwadze to zjawisko, w roku wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019, ruszył projekt Transeuropa Caravans, w ramach którego grupa aktywistów została przeszkolona w zakresie praw mobilnych obywateli UE, aby z tą wiedzą dotrzeć do różnych zakątków Europy. Wiosną i jesienią 2019 r. Transeuropa Caravans spotkały się z ponad 5000 osobami w prawie 80 miejscach - 38 miastach w 15 krajach europejskich. Celem była mobilizacja w zakresie praw wyborczych i uczestnictwa mobilnych obywateli w życiu lokalnym i w demokracji europejskiej. Projekt rzucił światło na wiele różnych tematów i podejść do sposobów angażowania ludzi w Europie w zakresie prawa obywateli do swobodnego przemieszczania się.

Trasy zrealizowane w maju 2019 r:

1. Trasa Środkowo-Wschodnia: Niemcy, Austria, Węgry, Słowacja: Przestrzeń obywatelska pod presją
2. Trasa Zachodnia: Francja, Hiszpania, Portugalia: Miasta Solidarności
3. Trasa Wyszehradzka: Polska, Czechy, Słowacja: Kultura i teatr
4. Trasa bałtycka: Szwecja, Finlandia i Estonia: Zrównoważony rozwój i zmiany klimatyczne

Jesienna trasa w październiku i listopadzie 2019 r.:

5. Trasa śródziemnomorska: Włochy, Słowenia, Chorwacja: Migracja i granice

Każdy z przystanków Karawan angażował mieszkańców w tematykę obywatelstwa europejskiego i swobody przemieszczania się, ale akcje miały bardzo różny przebieg (warsztaty, spontaniczne happeningi publiczne, odkrywanie i łączenie lokalnych projektów, wywiady, dyskusje grupowe oraz udział w demonstracjach i masowych wydarzeniach - protestach, targach). Celem tych działań było wspieranie uczestnictwa w życiu politycznym mobilnych obywateli UE oraz pogłębienie wiedzy urzędników, aktywistów i samych obywateli na temat praw politycznych.

W niniejszym RAPORCIE prezentujemy dobre praktyki i rekomendacje płynące z projektu, pogrupowane według trzech elementów wspólnych dla każdego obywatelstwa, w tym dla obywatelstwa europejskiego: praw, uczestnictwa i poczucia

przynależności. Inicjatywy te pokazują, że inkluzyjna Europa jest możliwa wtedy, gdy społeczeństwo obywatelskie, władze lokalne i instytucje UE połączą swoje siły, przewyciężą populistyczny przekaz i - co najważniejsze - zrozumieją wartość obywatelstwa europejskiego.

W niniejszym podsumowaniu przedstawiamy pokrótce kluczowe wnioski z projektu. Zachęcamy do zapoznania się z pełnym Raportem w celu zrozumienia, w jaki sposób Transeuropa Caravans działały na rzecz swobody przemieszczania się, promowania praw i aktywnego obywatelstwa w UE.

1. Wybory europejskie 2019 - co dalej: Dzięki kontekstowi wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. i zainteresowaniu opinii publicznej tematami europejskimi, Karawanom łatwiej było docierać do odbiorców. Trenerzy i aktywiści wielokrotnie łączyli siły z wydarzeniami o większej skali, łatwiej także nawiązywali kontakty z partnerami lokalnymi. Jednym z wniosków płynących z projektu jest to, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, instytucje UE i inne władze publiczne mają ogromny zasób talentów, na którym mogą oprzeć działania i który powinny starać się utrzymać - nie tylko w okresie poprzedzającym wybory europejskie.

2. Europejska sieć kontaktów: W ramach projektu powstał zestaw dobrych praktyk lokalnych, które z powodzeniem można zastosować w innych miejscach w Europie. Może to dotyczyć niemal każdej dziedziny, ale jest szczególnie widoczne w obszarze prawa do swobodnego przemieszczania się. Wiele z inicjatyw, do których dotarły Karawany miało na celu przełamanie barier między migrantami i mieszkańcami lokalnymi. Część z tych inicjatyw została podjęta w reakcji na antyimigracyjną retorykę rozpowszechnianą w dyskursie politycznym. Część zaś była wprowadzana przy wsparciu zaangażowanych władz lokalnych, dzięki np. środkom unijnym. Wniosek płynący z projektu Transeuropa Caravans jest taki, że silniejsze ponadnarodowe sieci współpracy mogłyby mieć pozytywny wpływ na sytuację mobilnych obywateli UE, dzięki temu, że pracują one często tymi samymi metodami i wśród tych samych grup.

3. Czarne punkty: Chociaż słuszny jest wniosek, że w całej Europie istnieją oddolne i skuteczne praktyki pracy na rzecz wsparcia mobilnych obywateli (co jest powodem do optymizmu), to jednocześnie dostrzegamy liczne tendencje nacjonalistyczne, skutkiem których w wielu miejscach mobilni obywatele zostają pozostawieni "sami sobie", bez dostępu do informacji i systemowego wsparcia. W tych przypadkach konieczne jest podjęcie działań przez władze publiczne, w tym instytucje UE, które wspierałyby progresywne, oddolne działania, wychodzące naprzeciw nacjonalistycznej narracji.

Luki informacyjne: Identyfikujemy wyraźny kontrast między sytuacją w stolicach Europy, w których istnieją pewne usługi dla migrantów, a małymi i średnimi miastami, w których nie ma nic - nawet tam, gdzie obserwowany jest pokłny napływ zagranicznych pracowników zza granicy, a wraz z nimi rozwój nowych stref przedsiębiorczości, które mogłyby przyciągnąć kolejne inwestycje. Istnieje potrzeba dalszych badań w całej Europie w celu zidentyfikowania stref o dużym natężeniu ruchu migracyjnego, które stanowią właśnie takie luki informacyjne, pozbawione wsparcia instytucjonalnego.

Wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego znajdujące się pod presją. W całej Europie stale pojawiają się inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie antyimigracyjnej lub rasistowskiej retoryce. Często jednak organizacje, które te inicjatywy podejmują, są postrzegane przez rządy krajowe jako działające wbrew interesom narodowym. Uważamy, że takie organizacje i ruchy potrzebują szczególnego wsparcia, aby mogły podtrzymać swoją działalność. Uważamy również, że powinien zostać opracowany nowy program UE dotyczący praw i wartości europejskich, dążący do zapewnienia wsparcia strukturalnego dla takich organizacji.

Rekomendacje Transeuropa Caravans:

Praca na rzecz europejskiej sieci organizacji broniących praw mobilnych obywateli europejskich.

Prowadzenie badań w oparciu o dane dotyczące trendów migracyjnych i wynikających z nich potrzeb w zakresie wsparcia instytucji lokalnych.

Czerpanie inspiracji z lokalnych praktyk w celu wprowadzenia europejskiej kultury demokratycznej.

Szkolenie i włączenie młodych ludzi do działań na rzecz demokracji w Europie.

Stworzenie puli technik zaangażowania obywatelskiego, które mogą być wykorzystywane na poziomie transnarodowym w celu podnoszenia wiedzy na temat swobodnego przepływu osób w Europie.

Wspieranie pluralizmu mediów i niezależnych mediów.

Przeciwdziałanie nacjonalizmowi i podziałom politycznym poprzez narrację opartą na wartościach europejskich.

www.transeuropacaravans.eu

[#transeuropaCaravans](https://twitter.com/transeuropaCaravans)

facebook.com/EuroAlter

twitter.com/EuroAlter

instagram.com/european_alternatives